

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงนโยบายที่ใช้ระบบการวิจัยแบบผสมผสานทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาไปปฏิบัติ ของสถาบันการศึกษา สังกัดกระทรวงสาธารณสุข โดยอาศัยวิธีการศึกษากระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติผ่านรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุ (Structural Equation Model: SEM) ของตัวแปร 4 ชุดปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา ปัจจัยการสนับสนุนการปฏิบัตินโยบาย ปัจจัยศักยภาพหน่วยปฏิบัตินโยบาย และชุดผลของการนำนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาไปปฏิบัติ บริบทที่ใช้ในการศึกษา คือ ภารกิจการจัดการศึกษาของสถาบันการศึกษา สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในช่วงเปลี่ยนผ่านของการปฏิรูปการศึกษา อันเป็นผลเนื่องจากการประกาศใช้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 การดำเนินการมาตรฐานการศึกษาด้วยนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา กลุ่มตัวอย่างการวิจัย คือ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ ทั้งในและนอกสถาบันการศึกษา สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ทั้ง 39 แห่ง ผู้วิจัยดำเนินการครั้งนี้โดยมีขั้นตอนการวิจัย 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและพัฒนากรอบแนวคิดในการวิจัย

สร้างรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุ ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาไปปฏิบัติ ของสถาบันการศึกษา สังกัดกระทรวงสาธารณสุข โดยมีกระบวนการในการศึกษา ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร (Content Analysis) ที่เกี่ยวข้องกับสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1.1 หลักการทฤษฎีรวมทั้งแนวคิดของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ในลักษณะของการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ และปัจจัยความสำเร็จหรือปัญหาอุปสรรคในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ

1.2 นโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา การประกันคุณภาพระดับอุดมศึกษา การดำเนินการประกันคุณภาพอุดมศึกษา และการควบคุม ตรวจสอบ ประเมินคุณภาพการศึกษา

1.3 ภารกิจของสถาบันการศึกษา สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

2. วิเคราะห์เพื่อให้ได้ประเด็นนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา ของสถาบัน

การศึกษาสังกัดกระทรวงสาธารณสุข บัณฑิตต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการนํานโยบายไปปฏิบัติ ในลักษณะการส่งผลกระทบต่อผลของการนํานโยบายไปปฏิบัติ ภายใต้รูปแบบกระบวนการนํานโยบายไปปฏิบัติที่อาศัยแนวคิดการศึกษาของนักวิชาการ ผลงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งพบว่าปัจจัยของกระบวนการนํานโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาไปปฏิบัติ ประกอบด้วย สารของนโยบาย การสนับสนุนการปฏิบัติ ศักยภาพหน่วยปฏิบัติ และผลของการนํานโยบายไปปฏิบัติ โดยอาศัยการวิเคราะห์ในตารางการวิเคราะห์ (ภาคผนวก ก-1, ก-2)

3. สร้างรูปแบบจำลองความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุ ของปัจจัยที่มีผลต่อการนํานโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาไปปฏิบัติ โดยรูปแบบจำลองแสดงการมีอิทธิพลต่อกันในกระบวนการนํานโยบายไปปฏิบัติ คือ 1) ปัจจัยสารนโยบาย เป็นตัวแปรเหตุส่งผลกระทบต่อตัวแปรผล 2) ปัจจัยการสนับสนุนการปฏิบัติ 3) ปัจจัยศักยภาพหน่วยปฏิบัติ และส่งผลถึง 4) ผลของการนํานโยบายไปปฏิบัติ ในขณะที่ปัจจัยการสนับสนุนการปฏิบัติมีอิทธิพลต่อศักยภาพหน่วยปฏิบัติ และผลของการนํานโยบายไปปฏิบัติ ทำให้ผลการนํานโยบายไปปฏิบัติเป็นตัวแปรตามสุดท้าย ในกระบวนการนํานโยบายไปปฏิบัติ ของรูปแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา เนื่องจากเป็นตัวแปรที่รับอิทธิพลจากปัจจัยนโยบาย ปัจจัยการสนับสนุนการปฏิบัติ และปัจจัยศักยภาพหน่วยปฏิบัติ ในรูปของตัวแปรแฝงที่ศึกษาอิทธิพลต่อกระบวนการนํานโยบายไปปฏิบัติ 4 ตัว และการวัดผ่านตัวแปรสังเกตได้ 18 ตัว โดยแต่ละตัวแปรกำหนดเป็นสามัญนามและสัญลักษณ์ ดังนี้

3.1 ตัวแปรแฝงสารนโยบาย (POL) ประกอบด้วย ตัวแปรสังเกตได้ของวัตถุประสงค์ (POBJEC) ความสอดคล้องของแนวปฏิบัติ (PRELAT) มาตรฐานนโยบาย (PSTAND)

3.2 ตัวแปรแฝงการสนับสนุนการปฏิบัติ (SUP) ประกอบด้วย ตัวแปรสังเกตได้การส่งเสริมทางเทคนิควิชาการ (TECHNS) ความร่วมมือจากหน่วยงานนอก (EXTERS) ความเพียงพอของทรัพยากร (RESOUS) และการพัฒนานุคลากร (HRDEVS)

3.3 ตัวแปรแฝงศักยภาพหน่วยปฏิบัติ (ORG) ประกอบด้วย ตัวแปรสังเกตได้โครงสร้างองค์การ (ORGSTR) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (ORGLEA) การบริหารจัดการในหน่วยปฏิบัติ (ORGADM) บุคลากรปฏิบัติ (ORGPOR) และระบบการทำงาน (ORGWOR)

3.4 ตัวแปรแฝงผลของการนํานโยบายไปปฏิบัติ (QUA) ประกอบด้วย ตัวแปรสังเกตได้ผลด้านผู้เรียน (STUDSQ) มาตรฐานทางวิชาการ (ACADSQ) คุณลักษณะทางวิชาชีพ (PROFSQ) กิจกรรมการเรียนการสอน (LEARSQ) ระบบบริหารคุณภาพ (QADMGQ) และผลงานวิชาการผู้สอน (KNOWGQ)

ขั้นตอนที่ 2 สร้างและพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

โดยอาศัยรูปแบบจำลองความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุ ที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 เป็นกรอบแนวคิด ร่วมกับแนวทางการแสวงหาวิธีการวัดตัวแปรปัจจัยต่าง ๆ จากกระบวนการศึกษานโยบายการนำนโยบายไปปฏิบัติของ วรเดช จันทรร (2532) การทดสอบปัจจัยกระบวนการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติของ กล้า ทองขาว (2533) และการศึกษาอิทธิพลของปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายการศึกษาไปปฏิบัติของ รุ่งเรือง สุชาภิรมย์ (2543) การศึกษาดัชนีคุณภาพอุดมศึกษาของ รุ่งรังษี วิบูลชัย (2544) และคู่มือประกันคุณภาพการศึกษา สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข (2546) เพื่อนำมาสร้างเป็นเครื่องมือศึกษาการนำนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาไปปฏิบัติ ของสถาบันการศึกษาสังกัดกระทรวงสาธารณสุข โดยมีรายละเอียดของการสร้างและพัฒนา ดังนี้

1. การสร้างแบบสอบถาม เป็นการสร้างเครื่องมือที่ผู้วิจัยศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องใช้ผลการวิเคราะห์ แยกเป็นปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการนำนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา (ตารางภาคผนวก ก-1) ผลการดำเนินงานและคุณภาพการจัดการศึกษาที่เกิดจากขั้นตอนการนำนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา ไปปฏิบัติในสถาบันอุดมศึกษา (ตารางภาคผนวก ก-2) ทำความเข้าใจตัวแปรที่ต้องการวัด วิเคราะห์เนื้อหา โครงสร้างของตัวแปร จัดทำเป็นรายการเนื้อหาเพื่อเสนอประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบจำลองความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุ ที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ 5 ท่านพิจารณา ผู้วิจัยปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ และนำเสนอเป็นแนวคำถามแยกประเด็นตัวแปรสาระนโยบาย ตัวแปรการสนับสนุนการปฏิบัติ ตัวแปรศักยภาพหน่วยปฏิบัติ และตัวแปรผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ให้คณะกรรมการพิจารณาความครอบคลุมของเนื้อหาและความเหมาะสมเบื้องต้นทางภาษา โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบเลือกตอบ และเติมคำสั้น ๆ ของแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย คุณสมบัติและประสบการณ์ของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาไปปฏิบัติ ของสถาบันการศึกษา สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ตอนที่ 2 – ตอนที่ 6 เป็นแบบสอบถามความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการนำนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาไปปฏิบัติ เป็นเลือกตอบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีความหมายของค่าคะแนน 0 – 4 (Likert, 1970; Wender, 1995; Haladyna, 2002, p. 93)

คะแนน 0 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

คะแนน	1	หมายถึง ไม่เห็นด้วย
คะแนน	2	หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
คะแนน	3	หมายถึง เห็นด้วยค่อนข้างมาก
คะแนน	4	หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามตัวแปรสารนโยบาย ประกอบด้วย ข้อคำถามเกี่ยวกับ (1) วัตถุประสงค์ (2) ความสอดคล้องของแนวปฏิบัติ และ (3) มาตรฐานนโยบาย

ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามตัวแปรการสนับสนุนการปฏิบัติจากภายนอกหน่วยงาน ประกอบด้วย ข้อคำถามเกี่ยวกับ (1) การส่งเสริมทางเทคนิควิชาการเพื่อการปฏิบัติ และ (2) ความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ตอนที่ 4 เป็นข้อคำถามตัวแปรการสนับสนุนการปฏิบัติของภายในหน่วยงาน ประกอบด้วย ข้อคำถามเกี่ยวกับ (1) ความเพียงพอของทรัพยากรปฏิบัตินโยบาย และ (2) การพัฒนาบุคลากรเพื่อการปฏิบัตินโยบาย

ตอนที่ 5 เป็นข้อคำถามตัวแปรศักยภาพหน่วยปฏิบัติ ประกอบด้วย ข้อคำถามเกี่ยวกับ (1) โครงสร้างองค์การ (2) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (3) การบริหารจัดการในหน่วยปฏิบัติ (4) บุคลากรปฏิบัติในหน่วย และ (5) ระบบการทำงานในหน่วยปฏิบัติ

ตอนที่ 6 เป็นข้อคำถามตัวแปรผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ประกอบด้วย ข้อคำถามเกี่ยวกับ (1) ผลด้านผู้เรียน (2) มาตรฐานทางวิชาการ (3) คุณลักษณะทางวิชาชีพ (4) กิจกรรมการเรียนการสอน (5) ระบบบริหารคุณภาพ และ (6) ผลงานวิชาการของผู้สอน

2. การหาคุณภาพเครื่องมือ เนื่องจากกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นศาสตร์ที่ยังไม่มีทฤษฎีรองรับ การศึกษาจึงเป็นการศึกษาภายใต้ตัวแบบกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ร่วมกับแนวคิดและผลการศึกษาในสาขาที่เกี่ยวข้อง การหาคุณภาพของเครื่องมือจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่สำคัญของการวิจัย โดยเฉพาะการศึกษาผ่านรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุ ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาเครื่องมือ ดังนี้

2.1 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) หมายถึง ความครบถ้วนของสาระในการตั้งคำถามของเครื่องมือแบบสอบถาม หรือเนื้อหาในแบบสอบถามครอบคลุมเรื่องสำคัญเพียงพอจะเป็นตัวแทนที่ดีของสิ่งที่ต้องการวัด ในทางทฤษฎีเครื่องมือที่ถือว่ามีความเที่ยงตรงในเนื้อหาต้องเป็นคำถามในแต่ละข้อย่อยที่ได้จากการสุ่ม (Randomly Selected) จากคำถามทั้งหมดในแต่ละข้อย่อย เมื่อรวมทุกข้อย่อยจึงจะได้เครื่องมือที่มีความเที่ยงตรงในเนื้อหา แต่เป็นเรื่องที่ทำได้ยากในการวิจัย เพราะต้องมีการรวบรวมข้อคำถามจำนวนมากเหมือนการทำ

คลังข้อสอบ การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาในการสร้างเครื่องมือวิจัย จึงต้องอาศัยดุลยพินิจของผู้วิจัยในการวิเคราะห์เนื้อหา โครงสร้างของแบบสอบถามให้ครอบคลุมเรื่องที่ศึกษาให้มากที่สุด จากการศึกษาทฤษฎี ผลงานวิจัยที่ผ่านมา ร่วมกับการพิจารณาอย่างจริงจังของผู้เชี่ยวชาญในสาขา ถึงความเพียงพอของเนื้อหาในแบบสอบถาม ความครอบคลุมเนื้อหาสาระสำคัญด้านต่าง ๆ และการกำหนดความเหมาะสมในการเลือกข้อคำถามที่ครอบคลุมเนื้อหาและใช้เป็นตัวแทนในประเด็นที่ศึกษาได้

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยของปัจจัยกระบวนการนํานโยบายไปปฏิบัติ (ตารางภาคผนวก ก-1) วิเคราะห์ผลการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษา (ตารางภาคผนวก ก-2) จัดทำเป็นประเด็นเนื้อหา เสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

รอบที่ 1 เนื้อหาที่จะสร้างเป็นแนวคำถามตามประเด็นตัวแปร ประกอบด้วย ตัวแปรนโยบาย 3 หัวข้อ ตัวแปรการสนับสนุนการปฏิบัติจากภายนอก 2 หัวข้อ ตัวแปรการสนับสนุนการปฏิบัติภายใน 3 หัวข้อ ตัวแปรศักยภาพหน่วยปฏิบัติ 7 หัวข้อ ส่วนผลของการนํานโยบายไปปฏิบัติแยกเป็น ตัวแปรคุณภาพทั่วไป 4 หัวข้อ และตัวแปรคุณภาพเฉพาะ 6 หัวข้อ

รอบที่ 2 ปรับปรุงให้เป็นข้อคำถามแบบเลือกตอบ ที่พัฒนาจากแนวทางรอบที่ 1 ร่วมกับข้อเสนอนะของคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ได้ข้อคำถามตัวแปรปัจจัย 69 ข้อ และตัวแปรผลของการนํานโยบายไปปฏิบัติ 58 ข้อ

รอบที่ 3 ปรับปรุงข้อคำถามซึ่งได้รับข้อเสนอนะให้เป็นเชิงบวกทั้งหมด เพื่อให้การเลือกตอบไม่เกิดความสับสนในการลงระดับความเห็น รวมทั้งตัดข้อคำถามที่มีความซ้ำซ้อนและไม่มีความชัดเจนในคำถาม พัฒนาในรอบนี้ได้ข้อคำถามแยกเป็นรายตัวแปร ประกอบด้วย ตัวแปรสาระนโยบาย 12 ข้อ ตัวแปรการสนับสนุนการปฏิบัติจากภายนอก 8 ข้อ ตัวแปรการสนับสนุนการปฏิบัติภายใน 6 ข้อ ตัวแปรศักยภาพหน่วยปฏิบัติ 34 ข้อ ตัวแปรผลของการนํานโยบายไปปฏิบัติแยกเป็น คุณภาพโดยทั่วไป 21 ข้อ และคุณภาพเฉพาะ 29 ข้อ

รอบที่ 4 ปรับปรุงข้อคำถามโดยจัดทำเป็น 5 ตอนแยกตามตัวแปรจากรอบที่ 3 และเพิ่มแบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล เป็นแบบเลือกตอบและเติมคำสั้น ๆ จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 ตัวแปรสาระนโยบาย 11 ข้อ

ตอนที่ 3 ตัวแปรการสนับสนุนการปฏิบัติจากภายนอกหน่วยงาน 11 ข้อ

ตอนที่ 4 ตัวแปรการสนับสนุนการปฏิบัติภายในหน่วยงาน 10 ข้อ

ค่าความสอดคล้อง = 0.89 จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 4 ตัวแปรการสนับสนุนการปฏิบัติภายในหน่วยงาน มีข้อคำถาม 1 ข้อ ที่ค่าความสอดคล้องต่ำกว่า 0.50 นอกจากนั้น 9 ข้อ ยอมรับได้ โดยมีค่าความสอดคล้อง ดังนี้

ค่าความสอดคล้อง = 0.67 จำนวน 2 ข้อ

ค่าความสอดคล้อง = 0.78 จำนวน 1 ข้อ

ค่าความสอดคล้อง = 0.89 จำนวน 4 ข้อ

ค่าความสอดคล้อง = 1.00 จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 5 ตัวแปรศักยภาพหน่วยปฏิบัติ มีข้อคำถาม 3 ข้อ ที่มีค่าความเห็นสอดคล้องต่ำกว่า 0.50 นอกจากนั้นอีก 30 ข้อ ยอมรับได้ โดยมีค่าความสอดคล้อง ดังนี้

ค่าความสอดคล้อง = 0.78 จำนวน 5 ข้อ

ค่าความสอดคล้อง = 0.89 จำนวน 14 ข้อ

ค่าความสอดคล้อง = 1.00 จำนวน 11 ข้อ

ตอนที่ 6 ตัวแปรผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ มีข้อคำถาม 1 ข้อ ที่ผู้ทรงคุณวุฒิ 8 จาก 9 ท่านเสนอให้ยกเลิก เนื่องจากเป็นเกณฑ์ที่ปรับออกจากตัวบ่งชี้ของ สถาบันพระบรมราชชนก และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาแล้ว นอกจากนั้นอีก 45 ข้อ ยอมรับได้ โดยมีค่าความสอดคล้อง ดังนี้

ค่าความสอดคล้อง = 0.67 จำนวน 4 ข้อ

ค่าความสอดคล้อง = 0.78 จำนวน 11 ข้อ

ค่าความสอดคล้อง = 0.89 จำนวน 12 ข้อ

ค่าความสอดคล้อง = 1.00 จำนวน 18 ข้อ

2.2 การประมาณค่าความเชื่อมั่น (Reliability) หลังจากพัฒนาแบบสอบถาม พร้อมคำอธิบายวิธีการตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย แบบสอบถามตอนที่ 1 จำนวน 6 ข้อ ตอนที่ 2 จำนวน 11 ข้อ ตอนที่ 3 จำนวน 11 ข้อ ตอนที่ 4 จำนวน 12 ข้อ ตอนที่ 5 จำนวน 29 ข้อ และตอนที่ 6 จำนวน 43 ข้อ

ผู้วิจัยทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงในสถาบันการศึกษา 5 แห่งกระจายทั่วทุกภาค (โดยประสานขอความร่วมมือกับกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถาม) ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ 34 ชุด นำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นโดยใช้ความคงที่ภายใน (Internal Consistency Reliability) เนื่องจากการหาความเชื่อมั่นจากแบบสอบถามฉบับเดียวทดลองใช้ครั้งเดียว ประมาณค่าความเชื่อมั่น ในรูปสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค

(Cronbach's Alpha-Coefficient) แบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่น .98 (รายละเอียดแสดงในภาคผนวก ค) ซึ่งค่าอัลฟาที่มากกว่า .90 ถือว่าเป็นค่าที่มีความเชื่อมั่นที่ดีมาก

(Haladyna, 2002, p. 33) ค่าความเชื่อมั่นจำแนกตามตัวแปร ปรากฏผลดังนี้

2.2.1 ตัวแปรสาระนโยบาย (POL) ตอนที่ 2 ได้ค่าความเชื่อมั่น (Alpha) .92 โดยแต่ละตัวแปรย่อย มีค่าความเชื่อมั่น (Alpha) ดังนี้

วัตถุประสงค์ (POBJEC)	ค่าความเชื่อมั่น (Alpha) = .84
ความสอดคล้องของแนวปฏิบัติ (PRELAT)	ค่าความเชื่อมั่น (Alpha) = .82
มาตรฐานนโยบาย (PSTAND)	ค่าความเชื่อมั่น (Alpha) = .88

2.2.2 ตัวแปรการสนับสนุนการปฏิบัติ (SUP) ตอนที่ 3 และ 4 ได้ค่าความเชื่อมั่น (Alpha) .94 โดยแต่ละตัวแปรย่อย มีค่าความเชื่อมั่น (Alpha) ดังนี้

การส่งเสริมทางเทคนิควิชาการ (TECHNS)	ค่าความเชื่อมั่น (Alpha) = .90
ความร่วมมือจากหน่วยงานนอก (EXTERS)	ค่าความเชื่อมั่น (Alpha) = .83
ความเพียงพอของทรัพยากร (RESOUS)	ค่าความเชื่อมั่น (Alpha) = .89
การพัฒนาบุคลากร (HRDEVS)	ค่าความเชื่อมั่น (Alpha) = .88

2.2.3 ตัวแปรศักยภาพหน่วยปฏิบัติ (ORG) ตอนที่ 5 ค่าความเชื่อมั่น (Alpha) .97 โดยแต่ละตัวแปรย่อย มีค่าความเชื่อมั่น (Alpha) ดังนี้

โครงสร้างองค์กรเพื่อการปฏิบัติ (ORGSTR)	ค่าความเชื่อมั่น (Alpha) = .86
ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (ORGLEA)	ค่าความเชื่อมั่น (Alpha) = .93
การบริหารจัดการในหน่วยปฏิบัติ (ORGADM)	ค่าความเชื่อมั่น (Alpha) = .94
บุคลากรปฏิบัติ (ORGPOR)	ค่าความเชื่อมั่น (Alpha) = .92
ระบบการทำงาน (ORGWOR)	ค่าความเชื่อมั่น (Alpha) = .95

2.2.4 ตัวแปรผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ (QUA) ตอนที่ 6 ได้ค่าความเชื่อมั่น (Alpha) .98 โดยแต่ละตัวแปรย่อย มีค่าความเชื่อมั่น (Alpha) ดังนี้

ผลด้านผู้เรียน (STUDSQ)	ค่าความเชื่อมั่น (Alpha) = .85
มาตรฐานทางวิชาการ (ACADSQ)	ค่าความเชื่อมั่น (Alpha) = .89
คุณลักษณะทางวิชาชีพ (PROFSQ)	ค่าความเชื่อมั่น (Alpha) = .94
กิจกรรมการเรียนการสอน (LEARSQ)	ค่าความเชื่อมั่น (Alpha) = .96
ระบบบริหารคุณภาพ (QADMGQ)	ค่าความเชื่อมั่น (Alpha) = .96
ผลงานวิชาการผู้สอน (KNOWGQ)	ค่าความเชื่อมั่น (Alpha) = .93

3. แบบสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยจัดทำประเด็นการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง เป็นประเด็นข้อคำถามหรือการนำเข้าสู่การสนทนาเพื่อถามข้อมูลเชิงลึกจากผู้เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาไปปฏิบัติ ความคิดเห็นจากการรับรู้ของผู้ให้ข้อมูลหลักที่ช่วยอธิบายอิทธิพลของปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งเป็นตัวแปรในรูปแบบการนำนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาไปปฏิบัติของสถาบันการศึกษาลังกัดกระทรวงสาธารณสุข นำเสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะก่อนนำไปใช้

4. แบบสังเกต เป็นแบบบันทึกภาคสนามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อช่วยให้การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลสัมภาษณ์มีความสมบูรณ์มากขึ้น ประกอบการตรวจสอบข้อมูลบางประเด็นตามวิธีการเชิงคุณภาพ สามารถนำมาเป็นข้อมูลสนับสนุนในการอธิบายแนวทางของการส่งผลของปัจจัยที่ศึกษา โดยต้องการข้อมูลของสภาพการดำเนินกิจกรรม รวมทั้งปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นจริงในสถาบันการศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการนำนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาไปปฏิบัติ ในสถาบันการศึกษาระดับกระทรวงสาธารณสุข เช่น ความพร้อมของสถานที่ตั้ง การสนับสนุนทรัพยากรหรือการยอมรับจากท้องถิ่น ภาวการณ์ของนักศึกษา เป็นต้น แบบสังเกตที่จัดทำขึ้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมก่อนนำไปใช้

ขั้นตอนที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยแบ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม

1. ประชากร ใช้ประชากรนิยาม (Define Population) ซึ่งอุทุมพร จามรมาน (2539) อธิบายว่าหมายถึง ประชากรที่ศึกษาเฉพาะผู้ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ศึกษา ในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้ ผู้อำนวยการวิทยาลัย คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาในวิทยาลัยทั้งการแต่งตั้งและโดยตำแหน่ง ของสถาบันการศึกษาลังกัดกระทรวงสาธารณสุข ประกอบด้วย วิทยาลัยพยาบาล 31 แห่ง วิทยาลัยการสาธารณสุข 7 แห่ง และวิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์ 1 แห่ง รวม 39 แห่ง จำนวนประชากรทั้งสิ้น 425 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่มีความครบถ้วนมากที่สุด ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์หลังจากได้ประสานงานกับผู้บริหาร พร้อมหนังสือส่งจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา แบบบันทึกของผู้วิจัยเพื่อระบุกลุ่มเป้าหมายและกำหนดการขอรับแบบสอบถามคืน โดยส่งแบบสอบถาม 10 – 18 ชุดต่อ 1 สถาบันการศึกษา หลังจากนั้นติดตามการได้รับแบบสอบถามกับฝ่ายวิจัยและพัฒนาหรืองาน

ทางไปรษณีย์ และขอรับแบบสอบถามด้วยตนเอง รวมระยะเวลาได้รับแบบสอบถามคืนจากทั้ง 39 แห่ง 12 สัปดาห์ จำนวน 401 ชุด (ร้อยละ 94) เมื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ก่อนนำมาวิเคราะห์ พบว่า มีจำนวน 392 ชุดที่สมบูรณ์นำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้คิดเป็นร้อยละ 92 ของประชากร

ระยะที่ 2 การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นการเก็บข้อมูลภาคสนามด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) การสนทนากลุ่มย่อย (Small Group Interview or Discussion) ร่วมกับการสังเกตทั้งโดยมีส่วนร่วม (Participant Observation) และไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation)

1. วิธีการได้มาซึ่งผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงคุณภาพ จัดว่าเป็นการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง ผู้วิจัยกำหนดการศึกษาผ่านข้อมูลความเห็นจากกลุ่มผู้เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาไปปฏิบัติ ของสถาบันการศึกษา สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ประกอบด้วย คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีทั้งการแต่งตั้งให้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในวิทยาลัย และคณะผู้บริหารวิทยาลัยที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในวิทยาลัยโดยตำแหน่ง ผู้วิจัยกำหนดคุณสมบัติการเลือกสนาม ประกอบด้วย

1.1 ครอบคลุมทุกภาคของประเทศ

1.2 ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาครบถ้วน ผ่านกระบวนการประเมินคุณภาพภายนอกของ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ในช่วงเวลาการวิจัย

1.3 ไม่มีการเปลี่ยนแปลงผู้อำนวยการ ในช่วง 1 ปีก่อนเก็บข้อมูล

ด้วยคุณสมบัติดังกล่าวผู้วิจัยเลือกสนามเก็บข้อมูลเบื้องต้นได้ 8 แห่งเป็นตัวแทนเครือข่ายภาคละ 2 แห่ง ซึ่งสถาบันพระบรมราชชนก หน่วยงานต้นสังกัดได้จัดกลุ่มสถาบันการศึกษาเป็นเครือข่ายภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ ประกอบด้วย วิทยาลัยพยาบาล 7 แห่ง วิทยาลัยการสาธารณสุข 1 แห่ง โดยมีคุณสมบัติของผู้บริหารและกระบวนการดำเนินงานตามที่กำหนด

นอกจากนั้นในการเก็บข้อมูลภาคสนาม ต้องคำนึงถึงการตรวจสอบความตรง ความถูกต้อง ความครอบคลุมและครบถ้วนของข้อมูล จากผู้เกี่ยวข้องที่ผู้ให้ข้อมูลหลักอ้างอิงถึง (Snowball) จำเป็นที่ผู้วิจัยต้องเก็บข้อมูลภาคสนามเพิ่มเติม เพื่อช่วยให้ผลการวิจัยเกิดความเที่ยงตรงและความน่าเชื่อถือ (นิตา ชูโต, 2540, หน้า 4) เมื่อเริ่มเก็บข้อมูลจากสนามหลักที่เลือกไว้

เดิม ผู้วิจัยเก็บข้อมูลเพิ่มเติมจากสนามข้อมูลอีก 4 สนาม จากบุคลากรทั้งสายการสอนและสายสนับสนุน บุคลากรในแหล่งฝึกภาคปฏิบัติ บุคลากรในหน่วยงานในท้องถิ่น รวมทั้งนักศึกษาที่กำลังศึกษาและช่วงจบการศึกษา ด้วยเหตุผลเพื่อความครบถ้วนของข้อมูล

สรุปกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลภาคสนามของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจาก 11 สนาม จากผู้บริหารและงานประกันคุณภาพการศึกษา เป็นผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 35 ตัวอย่าง บุคลากรที่เกี่ยวข้องในหน่วยงาน และนักศึกษาเป็นผู้ให้ข้อมูลรองจำนวน 48 ตัวอย่าง บุคลากรนอกหน่วยงานเป็นผู้ให้ข้อมูลประกอบจำนวน 12 ตัวอย่าง

2. วิธีการเข้าสนาม การเก็บข้อมูลภาคสนามเป็นการรวบรวมข้อมูลจากสถานที่ หรือสภาพของปรากฏการณ์ทั้งทางกายภาพที่ไม่มีชีวิต เช่น สถานที่ตั้ง หนังสือ เครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น และสิ่งมีชีวิต ได้แก่ ผู้คน กลุ่มคน ทั้งตัวหลัก ตัวรอง และตัวประกอบ ซึ่งมีบทบาทในโอกาสและเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ศึกษา (นาถภรณ์ หะวานนท์, 2541, หน้า 55) แตกต่างกัน การเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Observation or Field Research) จะได้หรือไม่ได้ข้อมูลครบถ้วนย่อมขึ้นอยู่กับความร่วมมือและความสะดวกของกลุ่มตัวอย่าง (สุภางค์ จันทวานิช, 2539, หน้า 219) ผู้วิจัยจึงประสานขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการและหัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษา ขอช่วงเวลาการสัมภาษณ์ที่สะดวก รวมทั้งขออนุญาตเก็บข้อมูลจากบุคลากรทั้งสายการสอนและสายสนับสนุน บุคลากรในแหล่งฝึกภาคปฏิบัติ บุคลากรในหน่วยงานในท้องถิ่น นักศึกษาทั้งที่กำลังศึกษาและช่วงจบการศึกษาด้วยวิธีการสัมภาษณ์ร่วมกับการสังเกต ซึ่งได้รับความร่วมมือด้วยดีในการเตรียมเข้าสู่สนาม โดยแต่ละสนามใช้เวลาไม่เท่ากัน คือ 5 - 10 วัน จำนวนครั้งที่เข้าสนามแตกต่างกัน คือ 1 - 3 ครั้ง ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ ได้แก่ การจัดอบรมสัมมนา การนิเทศนักศึกษาในแหล่งฝึก ปัจฉิมนิเทศและการเตรียมสอบ เป็นต้น ทั้งนี้ผู้วิจัยคำนึงถึงความสะดวกของผู้ให้ข้อมูลเป็นตัวกำหนดเวลาการเข้าสนาม ความครบถ้วนของข้อมูลเป็นตัวกำหนดระยะเวลาการเข้าสนาม โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลดังนี้

2.1 การสังเกต (Observation) หมายถึง การเฝ้าดูหรือการศึกษาเรื่องราวโดยไม่จำเป็นต้องอาศัยความเข้าใจเหตุการณ์ กระทำควบคู่ไปกับการสัมภาษณ์ หรือสังเกตโดยอิสระจะเป็นกิจกรรมการเก็บข้อมูลในสนามที่มีคุณภาพวิธีหนึ่งโดยบันทึกการสังเกต เกี่ยวกับ (Lofland, 1971, pp. 14-15) (1) การกระทำ (Acts) หรือพฤติกรรมของบุคคลในสถานการณ์ช่วงสั้น ๆ (2) กิจกรรม (Activities) หรือการกระทำที่สัมพันธ์กับผู้อื่น (3) ความหมายของคำ (Meanings) หรือการอธิบายคำจำกัดความของผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูล หรือเหตุการณ์ (4) การมีส่วนร่วม (Participation) หรือการมีบทบาทในองค์กรหรือมีส่วนร่วมในรูปแบบที่มีอยู่ของสิ่งที่ศึกษา (5)

ความสัมพันธ์ (Relationship) ของผู้ให้ข้อมูลที่มีอิทธิพลต่อเหตุการณ์หรือประเด็นที่ศึกษา ทั้งแง่บวกและแง่ลบ (6) สถานที่ (Setting) ของสภาพที่ศึกษาซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญของหลักฐาน ในการใช้คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาสถาบันเป็นหน่วยการวิเคราะห์

ผู้วิจัยใช้วิธีการสังเกตควบคู่กับการสัมภาษณ์ บันทึกรายละเอียดของสนาม บุคคล กิจกรรม ในวันเวลาที่สังเกต และวิธีการสังเกตโดยอิสระด้วยการบันทึกภาพถ่ายสถานที่ กิจกรรม ของสนามที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาไปปฏิบัติในสถาบันการศึกษา สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เช่น ห้องสมุด แหล่งฝึกปฏิบัติจำลอง (Learning Resource Centered: LRC) เป็นต้น

2.2 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) เป็นการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการซึ่งต้องการข้อมูลละเอียดลึกซึ้งเกี่ยวกับ ปัจจัยส่งเสริมสนับสนุนให้ปฏิบัติได้ และปัจจัยที่เป็นปัญหาหรืออุปสรรค ต่อการนำนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาไปปฏิบัติ ของสถาบันการศึกษา สังกัดกระทรวงสาธารณสุข จากแนวคำถามกว้าง ๆ ของนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาสถานการณ์ในสถาบันการศึกษา และโยงเข้าหาประเด็นอิทธิพลปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาไปปฏิบัติ ภายใต้ตัวแปรในรูปแบบจำลองความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของการวิจัย

ก่อนเริ่มการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยแนะนำตัวและเปิดโอกาสให้ผู้ให้ข้อมูลซักถามข้อสงสัย เมื่อเริ่มสัมภาษณ์ได้ขออนุญาตบันทึกเสียงระหว่างการสนทนา โดยผู้ให้ข้อมูลสามารถบอกให้ดับบันทึกเสียงได้ตลอดเวลา ทั้งนี้ผู้วิจัยตั้งคำถามถึงแนวทางการส่งผลของปัจจัยที่ไม่ใช่ข้อคำถามในแบบสอบถามเชิงปริมาณ ใช้ลักษณะการสนทนาเพื่อเป็นการสื่อสารสองทาง ถามด้วยคำถามหลายแบบ เวลาส่วนใหญ่ของการสัมภาษณ์ประมาณ 30 นาทีต่อครั้ง ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ อนุญาตให้บันทึกการสนทนาได้ตลอดการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยบันทึกข้อมูลร่วมกับการบันทึกเสียง ในขณะสัมภาษณ์ และลงบันทึกข้อมูลลงในแบบบันทึกการสัมภาษณ์ที่จัดทำขึ้นแยกตามประเด็น ตัวแปรที่ศึกษา เพื่อสะดวกในการจัดเก็บ และตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล

การเก็บข้อมูลส่วนใหญ่ของการสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นการเก็บข้อมูลรายบุคคล ยกเว้นนักศึกษา ซึ่งผู้วิจัยต้องใช้วิธีการสนทนากลุ่ม 3-6 คน เพื่อให้บรรยากาศในวงสนทนาเป็นธรรมชาติ เป็นการพูดคุย สร้างความมั่นใจในการแสดงความคิดเห็นทั้งสอดคล้องและโต้แย้ง (Moore, 1989, p. 33) เกี่ยวกับการนำนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาไปปฏิบัติ ของสถาบันการศึกษา ผู้วิจัยสร้างบรรยากาศในช่วงเริ่มต้นการสนทนาด้วยเวลาประมาณ 30 นาที เนื่องจากต้องสร้างความคุ้นเคยและให้นักศึกษาไว้วางใจผู้วิจัย สถานที่ส่วนใหญ่ นักศึกษาสะดวกและ

เนื่องจากต้องสร้างความคุ้นเคยและให้นักศึกษาเข้าใจผู้วิจัย สถานที่ส่วนใหญ่ นักศึกษาสะดวกและเสนอให้เป็นที่พักบริเวณหอพัก เวลากลางวัน หรือวันหยุด ใช้เวลาในการสนทนาประมาณ 45-60 นาที ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากอาจารย์และบุคลากรอื่นไม่อยู่ในบริเวณการทำกลุ่มตลอดช่วงเวลาการสนทนา ซึ่งได้รับความร่วมมือด้วยดีทุกสนาม ผู้วิจัยบันทึกคำเด่น สถานที่ และบุคคลที่อ้างอิงร่วมกับบันทึกเสียง ลงบันทึกในแบบบันทึกการสัมภาษณ์เพื่อการเก็บและตรวจสอบข้อมูลต่อไป

ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจัดกระทำข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณทางสถิติ และตรวจสอบข้อมูลเพื่ออธิบายข้อค้นพบของข้อมูลเชิงคุณภาพ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น เพื่อทราบลักษณะการแจกแจงของข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติบรรยาย ความถี่ ร้อยละ เป็นการยืนยันว่ากลุ่มบุคคลที่ให้ข้อมูลมีการกระจาย และเกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษา
2. วิเคราะห์ลักษณะการแจกแจงของตัวแปรแต่ละตัว โดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์ความผันแปร ค่าความเบ้ และค่าความโด่ง
3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Coefficient Correlation) ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ 18 ตัว
4. ยืนยันความตรงเชิงโครงสร้างของการวัดตัวแปรสังเกต ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) ว่าตัวแปรสังเกตได้ ในชุดตัวแปรแฝงหนึ่ง ๆ มีความเหมาะสมในการเป็นตัวแทนการวัด (Construct Validity)
5. วิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุ (Structural Model) ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาไปปฏิบัติ เพื่อทดสอบความสอดคล้องของรูปแบบจำลอง กับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป LISREL (LISREL Version 8.53) วิเคราะห์ความกลมกลืน (Goodness of Fit)
6. วิเคราะห์อิทธิพลของปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาไปปฏิบัติ ของสถาบันการศึกษา สังกัดกระทรวงสาธารณสุข จากรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุ ที่วิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์ (LISREL Output EF)
7. รวบรวมข้อมูลสัมภาษณ์ และการสังเกต วิเคราะห์เนื้อหาตามประเด็นความเห็นเกี่ยวกับแนวทางการส่งอิทธิพลของปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ในรูปแบบความสัมพันธ์ตัวแปรที่ศึกษา

ผู้วิจัยแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสัญลักษณ์แทนค่าสถิติ เพื่อความเข้าใจตรงกัน
ดังนี้

Mean	หมายถึง ค่าเฉลี่ย
S.D.	หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
C.V.	หมายถึง สัมประสิทธิ์ความผันแปร (Coefficient of Variance)
Skewness	หมายถึง ค่าความเอน
Kurtosis	หมายถึง ค่าความโด่ง
X^2	หมายถึง ดัชนีตรวจสอบความกลมกลืนประเภทค่าสถิติ ไค-สแควร์ (Chi-square)
R^2	หมายถึง สัมประสิทธิ์การทำนาย
df	หมายถึง ชั้นแห่งความอิสระ (Degree of Freedom)
P	หมายถึง ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
N	หมายถึง จำนวนข้อมูล
RMR	หมายถึง ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (Root Mean Square Residual)
RMSEA	หมายถึง ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อน (Root Mean Square Error of Approximation)
GFI	หมายถึง ดัชนีวัดความกลมกลืน (Goodness of Fit Index)
AGFI	หมายถึง ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index)
TE	หมายถึง อิทธิพลโดยรวม (Total Effects)
DE	หมายถึง อิทธิพลทางตรง (Direct Effect)
IE	หมายถึง อิทธิพลทางอ้อม (Indirect Effect)
SE	หมายถึง ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน
t	หมายถึง ค่าสถิติทดสอบ

สัญลักษณ์แทนตัวแปรแฝง 4 ตัวแปรโดยประกอบด้วย 3 ตัวแปรสาเหตุ และ 1 ตัวแปร
ผลตามลำดับ ดังนี้

POL	หมายถึง สารนโยบาย (Policy Statement Factors)
SUP	หมายถึง การสนับสนุนการปฏิบัติ (Supportive Factors)

ORG หมายถึง ศักยภาพหน่วยปฏิบัติ (Organizational Competence Factors)

QUA หมายถึง ผลของการนำไปปฏิบัติ (Quality of Performance)

สัญลักษณ์แทนตัวแปรสังเกตได้ 18 ตัวแปร ซึ่งมีสัญลักษณ์แต่ละตัวแปรย่อย ดังนี้
ตัวแปรสาเหตุ ประกอบด้วย 12 ตัวแปรย่อย ดังนี้

POBJEC หมายถึง วัตถุประสงค์นโยบาย

PRELAT หมายถึง ความสอดคล้องของแนวปฏิบัติ

PSTAND หมายถึง มาตรฐานนโยบาย

TECHNS หมายถึง การส่งเสริมทางเทคนิควิชาการ

EXTERS หมายถึง ความร่วมมือจากหน่วยงานนอก

RESOUS หมายถึง ความเพียงพอของทรัพยากร

HRDEVS หมายถึง การพัฒนาบุคลากร

ORGSTR หมายถึง โครงสร้างองค์การ

ORGLEA หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหาร

ORGADM หมายถึง การบริหารจัดการในหน่วยปฏิบัติ

ORGPOR หมายถึง บุคลากรปฏิบัติ

ORGWOR หมายถึง ระบบการทำงาน

ตัวแปรผล ประกอบด้วย 6 ตัวแปรย่อย ดังนี้

STUDSQ หมายถึง ผลด้านผู้เรียน

ACADSQ หมายถึง มาตรฐานทางวิชาการ

PROFSQ หมายถึง คุณลักษณะทางวิชาชีพ

LEARSQ หมายถึง กิจกรรมการเรียนการสอน

QADMGQ หมายถึง ระบบบริหารคุณภาพ

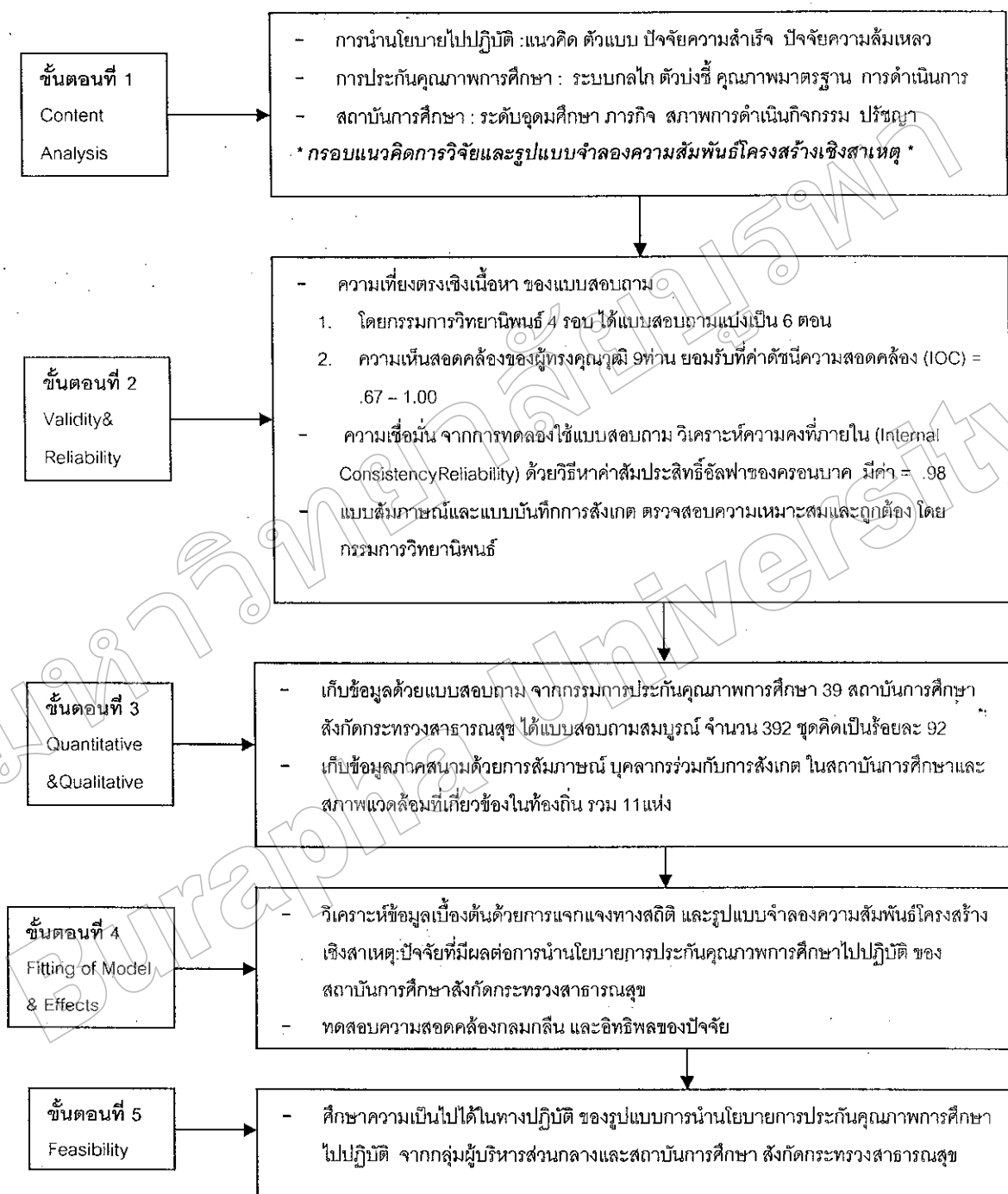
KNOWGQ หมายถึง ผลงานวิชาการผู้สอน

ขั้นตอนที่ 5 ศึกษาความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาจากกลุ่มย่อยจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาไปปฏิบัติ ของสถาบันการศึกษา สังกัดกระทรวงสาธารณสุขโดยตรง ในลักษณะเวทีเสวนาเพื่อระดมความเห็น โดยผู้วิจัยนำเสนอวิธีการดำเนินการวิจัย และรูปแบบการนำนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาไปปฏิบัติ ซึ่งเป็นผลการวิจัย เพื่อให้ผู้บริหารในส่วนกลาง

และในส่วนภูมิภาค สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ประกอบด้วย ผู้บริหาร ส่วนกลาง ผู้บริหารสถาบันการศึกษา และกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาในสถาบันการศึกษา ได้แสดงความคิดเห็นต่อผลการศึกษา ในประเด็นความเป็นไปได้ในการนำไปสู่การปฏิบัติ และ ข้อเสนอแนะที่สามารถนำผลการวิจัยไปปฏิบัติในสถาบันการศึกษาได้จริง เปิดโอกาสให้กลุ่ม ชักถามประเด็นข้อสงสัยเกี่ยวกับการดำเนินการและผลการวิจัยที่ได้ ก่อนร่วมแสดงความคิดเห็น ในแต่ละประเด็นของผลการวิจัยเป็นรายตัวแปร และการเสนอความคิดเห็นในภาพรวมของรูปแบบ กระบวนการนำนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาไปปฏิบัติที่ได้ มีผู้บริหารร่วมแสดงความคิดเห็น ทั้งสิ้น 20 ท่าน และกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา 5 ท่าน (รายนามผู้บริหารและ กรรมการประกันคุณภาพการศึกษา ปรากฏในภาคผนวก ง)

การดำเนินงานวิจัยทั้ง 5 ขั้นตอน สามารถสรุปได้ดังภาพที่ 14 พร้อมรายละเอียดพอสังเขปแต่ละขั้นตอน ดังนี้

ภาพที่ 14 สรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัย